

Risikorapport

2008

SPAREKASSEN
Vendsyssel

Sparekassen Vendsyssel ▪ Østergade 15 ▪ Dk-9760 Vrå
Tel. +45 98 98 16 00 ▪ Fax. +45 98 98 25 51 ▪ CVR. nr. 64806815 ▪ Mail@sparv.dk ▪ www.sparv.dk

Anvendelsesområde	2
Målsætning og risikopolitikker	3
Risikostyring generelt	3
Risikotyper	3
Kreditrisiko	4
Markedsrisiko.....	5
Operationel risiko	6
Likviditetsrisiko.....	7
Rapportering.....	7
Basiskapital.....	8
Solvenskrav og den tilstrækkelige kapital	9
Stresstest	9
Solvenskrav til kreditrisici	11
Solvenskrav til markedsrisici	11
Solvenskrav til operationel risiko	12
Modpartsrisiko	12
Kreditrisiko.....	13
Vægtede poster med kreditrisiko i gennemsnit.....	13
Vægtede poster med kreditrisiko fordelt på brancher og eksponeringskategori	14
Vægtede poster med kreditrisiko fordelt på løbetider og eksponeringskategori.....	15
Værdiforringede fordringer og nedskrivninger fordelt på brancher:.....	16
Bevægelser på misligholdte og værdiforringede fordringer	17
Markedsrisiko	18
Opgørelse af solvensrisici på poster med positionsrisiko	18
Operationel risiko.....	18
Eksponering i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen.....	18
Beholdning af aktier mv.	19
Eksponering for renterisiko i positioner uden for handelsbeholdningen	20
Oversigt over renterisiko udenfor handelsbeholdningen	20
Kreditreducerende metoder	21
Kreditreduktion med finansielle sikkerheder og garantier m.v.	22

RISIKORAPPORT 2008

I henhold til kapitalbekendtgørelsens bilag 20 skal sparekassen offentliggøre oplysninger omkring finansielle risici og politikker til styring af disse. Sparekassen Vendsyssel anvender standardmetoden for kredit- og markedsrisici samt basisindikatormetoden for operationelle risici.

Der vil være oplysninger i denne risikorapport som tillige kan findes i Årsrapporten 2008 for Sparekassen Vendsyssel. Risikorapporten 2008 er i henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsens § 70, stk. 17 offentliggjort samtidig med Årsrapporten 2008 på sparekassens hjemmeside – www.sparv.dk.

Anvendelsesområde

2008 er første gang der foretages konsolidering af Sparekassen Vendsyssel og de 100 % ejede datterselskaber. Selskaberne konsolideres fuldt ud ved udarbejdelse af koncernregnskab. Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter med ensartet karakter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender samt fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med sparekassens (modervirksomheden) regnskabspraksis. Denne risikorapport omhandler derfor aktiviteterne i koncernen Sparekassen Vendsyssel.

Koncernkonsolideringen i henhold til regnskabsbekendtgørelsen § 139 omfatter følgende selskaber:

Sparekassen Vendsyssel, cvr. nr. 64 80 68 15

Ejendomsselskabet Vendsyssel ApS, cvr. nr. 10 54 83 49

Holdingselskabet af 9. Maj 1983 A/S, cvr. nr. 71 37 88 10

Ulsted Invest A/S, cvr. nr. 30 71 53 73

Hovedaktiviteten i de 100 % ejede datterselskaber er ejendomsdrift, herunder udlejning af ejendomme til bl.a. Sparekassen Vendsyssel.

Alle beløb mv. i denne rapport på koncernniveau med mindre andet er angivet indledningsvist i det pågældende afsnit.

Målsætning og risikopolitikker

I den efterfølgende gennemgang af de forskellige typer risici sker beskrivelsen på moderselskabsniveau, idet risici i datterselskaberne udelukkende vedrører ejendomme og ikke adskiller sig fra den risiko som moderselskabet har på sine ejendomsbesiddelser.

Risikostyring generelt

En meget stor del af indtjeningen i et pengeinstitut oprinder fra risici som instituttet bevidst har påtaget sig, så som udlån til kunder, garantistillelse, køb af værdipapirer eller opførelse af en ejendom. De forskellige risici er alle påvirket af samfundsmæssige elementer, som kan være mere eller mindre forudsigelige. Derfor er det vigtigt at kunne identificere, analysere og styre de risici der påtages, så der ikke opstår uforudsete tab.

Bestyrelsen i Sparekassen Vendsyssel har derfor fastlagt overordnede risikopolitikker og -rammer til styring af de risici som sparekassen er eksponeret overfor i egenskab af markedsdeltager. Rammerne er udstukket således at sparekassen kan værne om soliditeten samtidig med, at der er plads til handlefrihed således sparekassen kan være en attraktiv og pålidelig samarbejdspartner.

Direktionen er sparekassens øverste, daglige ledelse og agerer inden for de specifikke rammer, der udstikkes i forretningsordenen for bestyrelse og direktion. Direktionen fastlægger operative politikker for og fører tilsyn med koncernens risikostyring. Direktionen rapporterer om koncernens risici til bestyrelsen, ligesom den godkender væsentlige, forretningsmæssige dispositioner, herunder kreditbevillinger op til en specifik grænse.

Risikotyper

Sparekassen er eksponeret over for en række risici, som styres af forskellige dele af organisationen. De væsentligste risici er:

- Kreditrisiko
- Markedsrisiko
- Operationel risiko
- Likviditetsrisiko

Kreditrisiko

Kreditrisikoen er risikoen for, at låntager ikke kan opfylde sine forpligtelser. Sparekassen udlåns og garantistillelse er fordelt jævnt mellem privatkunder og mindre/mellemstore erhvervskunder indenfor mange forskellige sektorer. Summen af store engagementer udgør kun 15,87 % af basiskapitalen og udlåns gearingen i forhold til egenkapitalen er 4,3.

Sparekassens ledelse har fastsat rammer for styring af den samlede kreditrisiko. Sparekassen følger løbende alle signifikante udlån på individuel basis, og øvrige udlån via opståede objektive indikationer for værdiforringelser, der kan give problemer med engagementet. Der rapporteres løbende til sparekassens ledelse. I sparekassens kreditpolitik fremgår det, at sikkerheder som kan tages skal tages, uanset om sikkerheden efterfølgende kan bruges til at nedvægte de risikovægtede aktiver eller ej.

Til investeringskreditter, dvs. udlånsfaciliteter bevilget til køb af værdipapirer er der indbygget en serviceklausul vedr. stop-loss. Denne serviceklausul forpligter sparekassen til at overvåge investeringsaftalen. Hvis aftalen jf. den indgåede aftale er i "gult eller rødt lys" tages der kontakt til kunden for at indgå aftale om nedlukning af ordningen eller yderligere indbetaling af kapital til sikkerhed. Det skal dog understreges, at der kun i begrænset omfang er ydet investeringskreditter til sparekassens kunder.

Engagementer der er større end 10 % af sparekassens basiskapital og derfor er klassificeret som store engagementer overvåges løbende. Der er ultimo 2008 kun et enkelt stort engagement og det er langt fra 25 % af basiskapitalen som er grænsen for det maksimalt tilladte.

Sparekassens kreditafdeling er i dagligdagen ansvarlig for styring af sparekassens kreditpolitik og kreditrisiko. Kreditafdelingen bevilger faciliteter, som overstiger bevillingsbeføjelserne i afdelingsnettet. Større sager bevilges i direktionen og / eller bestyrelsen.

Der anvendes ikke kreditscoremodeller i Sparekassen Vendsyssel, hvorfor enhver kreditmæssig bevilling beror på en individuel vurdering af kunden.

Opfølgning overfor svage engagementer og overførsel af engagementer til retslig inkasso sker i kreditafdelingen. Det vurderes i hver enkelt sag om sagsbehandlingen af et nødlidende engagement skal ske i kreditafdelingen eller overføres til en af de advokater der samarbejdes med på området. Sikkerheder i forbindelse med et nødlidende engagement forsøges realiseret så tidligt i forløbet som muligt for at sikre

værdierne bedst muligt. Det er kun undtagelsesvist, at sparekassen indgår aftale om overtagelse af aktiver i forbindelse med nødlidende engagementer. Såfremt dette sker forsøges aktiverne videresolgt hurtigst muligt.

Vurderingen af om der er objektiv indikation for værdiforringelse på et udlån eller garanti sker i kreditafdelingen, som endvidere foretager beregning på størrelsen af en eventuel nedskrivning. Til vurderingen af størrelse på de gruppevise nedskrivninger anvendes en segmenteringsmodel der er udviklet af Lokale Pengeinstitutter, der endvidere vedligeholder og udvikler modellen. Der opereres med 11 grupper i modellen; 1 gruppe for offentlige myndigheder, 1 gruppe for privatkunder og 9 (branche) grupper for erhvervs kunder.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for, at aktiver og passiver ændrer sig som følge af en ændring i markedsforholdene. Sparekassens samlede markedsrisiko opgøres som summen af rente-, valuta- og aktierisiko. Indgåelse af markedsrisiko er en del af sparekassens forretningsområder og området har stor betydning for sparekassens samlede indtjening. Den samlede markedsrisiko styres på baggrund af instruks fra bestyrelse til direktion. Ledelsen modtager løbende rapportering herom.

Renterisiko

Den samlede renterisiko, dvs. tab eller gevinst for Sparekassen, hvis renten ændres med 1 procentpoint, udgør 52,5 mio. kr. svarende til 4,0 % af kernekapitalen efter fradrag. Af den samlede renterisiko på obligationer kr. 45 mio. kan 33,6 mio. kr. henføres til beholdningen af obligationer til amortiseret kostpris og påvirker dermed ikke direkte kursreguleringerne i driften. Renterisikoen styres på baggrund af instruks fra bestyrelse til direktion. Ledelsen modtager løbende rapportering herom.

Valutarisiko

Sparekassen påtager sig ikke større risici i valutamarkedet for egen regning. Sparekassens samlede valutaposition udgør i alt 156,7 mio. kr. (netto) svarende til 12,0 % af kernekapitalen efter fradrag. I det størstedelen af den samlede nettoposition er i EUR, vurderes risikoen som værende moderat. Valutapositionen excl. EUR udgør beskedne 0,04 % af kernekapitalen efter fradrag. Den væsentligste del af valutarisikoen vedrører indlån til kunder og gæld til andre kreditinstitutter bogført i EUR. Valutarisikoen styres på baggrund af instruks fra bestyrelse til direktion. Ledelsen modtager løbende rapportering herom.

Aktierisiko

Sparekassen investerer en del af sine aktiver i aktier, som generelt er udsat for større risici end obligationer. Aktiebeholdning består af børsnoterede aktier og investeringsforeningsbeviser. Derudover er der unoterede aktier i en række sektorselskaber (DLR Kredit A/S, Sparinvest Holding A/S, PRAS A/S, SDC A/S m.fl.). Disse ejerandele kan sammenlignes med større pengeinstitutters datterselskaber, og investeringerne betragtes derfor ikke som værende en del af sparekassens samlede aktierisiko. Den samlede aktiebeholdning korrigeret for de fællesejede sektorselskaber og øvrige unoterede kapitalandele i lokale aktieselskaber udgør ultimo 2008 i alt 62,0 mio. kr. svarende til 4,7 % af egenkapitalen. Aktierisikoen styres på baggrund af instruks fra bestyrelse til direktion. Ledelsen modtager løbende rapportering herom.

Ejendomsrisiko

Ejendomsrisiko er sparekassens risiko for, at der bliver prisfald på fast ejendom. Ejendomsrisikoen kan betragtes som en indirekte renterisiko, idet ejendomsmarkedet er meget følsomt overfor ændringer i renteniveauet. Sparekassen beskæftiger sig ikke med ejendomshandel som et led i den daglige drift. Investeringsejendommene i porteføljen er anskaffet til udlejningsformål. Hele sparekassens ejendomsportefølje bliver minimum 1 gang årligt gennemgået med henblik på korrekt værdiansættelse. Der laves en afkastberegning på hver enkelt ejendom.

Operationel risiko

Den operationelle risiko er den risiko, der er forbundet med at eksistere som pengeinstitut. Et økonomisk tab som følge af operationelle risici vil typisk kunne placeres i en af følgende kategorier:

- Menneskelige eller systemmæssige fejl
- Utilstrækkelige eller fejlagtige interne procedurer og processer
- Eksterne begivenheder, herunder juridiske risici

Årsagen til tabet kan f.eks. være fejlagtig eller manglende overholdelse af forretnings- og/eller arbejdsprocedurer, fejl eller nedbrud i teknisk udstyr eller software, kriminelle handlinger, brand og lign.

Tab som følge af operationelle risici vil derfor typisk være enkeltstående tilfælde, idet der vil blive analyseret på begivenheden og iværksat foranstaltninger til imødegåelse af fremtidige tilfælde. Eksempelvis anskaffelse af yderligere / nyere sikringssystemer i en filial efter et røveri.

Der er udarbejdet forretningsgange, IT sikkerhedsprocedurer mv. i sparekassen. Disse udvikles og forbedres løbende for at sikre sparekassen bedst muligt mod tab pga. operationelle risici. Finanstilsynet aflægger en rapport efter hvert ordinære tilsyn om eventuelle mangler i organisationen, forretningsgange mv. Eventuelle fejl/mangler udbedres i sparekassen umiddelbart herefter. Foreningen af Lokale Pengeinstitutter udsender jævnligt forslag til implementering af lovkrav i organisationen mv. Disse forslag sammenholdes med egne løsninger med henblik på endelig implementering af den mest optimale løsning.

Likviditetsrisiko

Fundingen af sparekassens daglige drift sker dels via indlån, garantikapital og egenkapital og dels via penge-markedet. Kapitalfremskaffelse på pengemarkedet sker via traditionelle lån i andre kreditinstitutter, udstedelse af obligationer og efterstillet kapital i såvel DKK som fremmed valuta (primært EUR).

Likviditetsrisikoen er risikoen for at sparekassen ikke kan få forlænget de eksisterende lån samt optage nye lån til finansiering af væksten i udlån mv.

I sparekassens strategi for likviditetsfremskaffelse er det besluttet at løbetiderne på lån mv. skal fordeles mellem kort (<1 år), mellemlang (1 – 5 år) og lang (> 5 år) under hensynstagen til sammensætningen af balance og egenkapital. Der rapporteres dagligt til direktionen om likviditeten, idet der er store udsving fra dag til dag. Det er af bestyrelsen besluttet, at sparekassen skal have en likviditetsoverdækning på mindst 40 % i forhold til kravet i § 152 st. 1, nr. 2 i lov om finansiel virksomhed.

Sparekassen har ultimo 2008 en overdækning i forhold til lovkrav om likviditet på 112,9 %.

Rapportering

Der rapporteres til direktion og bestyrelse vedr. de forskellige risikoområder alt afhængig af underliggende volatilitet og sparekassens eksponering indenfor det enkelte område. Der rapporteres dagligt til direktionen vedr. likviditeten, idet der er store udsving fra dag til dag. Direktionen orienteres endvidere dagligt om den aktuelle balancesammensætning for at kunne planlægge kapitalfremskaffelse mv. ud fra de kendte fremtidige ændringer til balancesammensætningen.

I henhold til bestyrelsens instruks til direktionen rapporteres der månedligt til bestyrelse om nøgletal for renterisiko, valutarisiko, solvens, overdækning i henhold til lov om likviditet. Endvidere orienteres bestyrelsen månedligt om overtræk større end DKK 200.000.

Basiskapital

Opgørelse af basiskapital	1.000 kr.
Kernekapital	1.330.145
Aktiekapital/garantikapital/andelskapital	773.715
Reserver	1.404
Overført overskud eller underskud	555.026
Primære fradrag i kernekapital	-4.829
Immaterielle aktiver	-4.829
Kernekapital efter primære fradrag	1.325.316
Andre fradrag	-19.872
Halvdelen af kapitalkravet i associeret virksomhed, der driver forsikringsvirksomhed	-3.043
Halvdelen af summen af kapitalandele > 10 pct.	-2.554
Halvdelen af summen af kapitalandele > 10 pct.	-14.275
Kernekapital efter fradrag	1.305.444
Supplerende kapital	85.334
Ansvarlig lånekapital	84.934
Opskrivningshenlæggelser	400
Medregnet supplerende kapital	85.334
Basiskapital før fradrag	1.390.778
Fradrag i basiskapital	-19.872
Halvdelen af kapitalkravet i associeret virksomhed, der driver forsikringsvirksomhed	-3.043
Halvdelen af summen af kapitalandele > 10 pct.	-2.554
Halvdelen af summen af kapitalandele > 10 pct.	-14.275
Basiskapital efter fradrag	1.370.906

Solvensprocenten for såvel moderselskabet som koncernen Sparekassen Vendsyssel er ultimo 2008 beregnet til 16,9 %.

Solvenskrav og den tilstrækkelige kapital

I henhold til lovgivningen skal bestyrelse og direktion fastsætte det individuelle solvensbehov for Sparekassen Vendsyssel. I Sparekassen Vendsyssel er der implementeret en model til opgørelse af solvensbehovet. I modellen afsættes kapital indenfor 4 risikoområder (kreditrisiko, markedsrisiko, ejendomsrisiko og øvrige risici).

Stresstest

Den første del af modellen indeholder en række stresstest. I disse stresstest "stresses" de enkelte regnskabsposter via 7 variable.

Variable, der er stresstestet i relation til fastsættelsen af solvensbehovet

Kapital til dækning af kreditrisici	Stigning i tab på kunder
Kapital til dækning af markedsrisici	Aktiekursfald Rentestigning
Kapital til dækning af risiko på egne ejendomme	Ejendomsprisfald
Kapital til dækning af øvrige risici	Generelt fald i indtægterne Stigning i valutakursrisiko Stigning i modpartsrisiko

Det er ledelsen, der har defineret, hvilke risici, Sparekassen Vendsyssel skal kunne modstå, og dermed hvilke variable, der skal stresstestes. Som udgangspunkt er stresstests et forsøg på at udsætte Sparekassen Vendsyssel's regnskabstal for en række negative begivenheder – for derved at se, hvorledes sparekassens økonomiske stilling reagerer i det givne scenarium.

Resultatet af de gennemførte stresstest indgår i solvensbehovsmodellen ved, at Sparekassen Vendsyssel som minimum skal holde en kapital, der kan dække det underskud, der ville opstå, såfremt det pågældende scenarium indtræffer. Stresstests samlede effekt på solvensbehovet beregnes ved at sætte den samlede resultatpåvirkning i forhold til de vægtede poster. Herved fås et mål for hvor meget kapital, der skal til for, at sparekassen kan overleve det opstillede scenarium.

Udover de risikoområder, der medtages via stresstests, er der en lang række risikoområder, som Sparekassen Vendsyssel har fundet relevante at medtage i vurderingen af solvensbehovet.

Andre risikoområder, der er vurderet i relation til fastsættelsen af solvensbehovet

Yderligere kapital til dækning af kreditrisici	Herunder: Store engagementer Svage engagementer Geografisk koncentration Erhvervsmæssig koncentration Koncentration af sikkerheder
Yderligere kapital til dækning af markedsrisici	
Yderligere kapital til dækning af risiko på egne ejendomme	

Yderligere kapital til dækning af øvrige risici	Herunder: Operationel risiko og kontrolmiljø Strategisk risici Omdømmerisici Risici i relation til instituttets størrelse Kapitalfremskaffelse Likviditetsrisici Andre forhold
---	---

Fastsættelsen af disse områders indflydelse på solvensbehovsprocenten er enten beregnet direkte via supplerende beregninger eller ved, at ledelsen skønsmæssigt har vurderet disse risikoområders indflydelse på opgørelsen af solvensbehovet.

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter Sparekassen Vendsyssel's opfattelse dækkende for alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at sparekassens ledelse skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet samt de risici som ledelsen finder, at sparekassen har påtaget sig.

Derudover skal bestyrelse og direktion vurdere, hvorvidt basiskapitalen er tilstrækkelig til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i Sparekassen Vendsyssel en del af den generelle fastlæggelse af solvensbehovet. Ledelsen vurderer derfor hvert år, hvordan vækstforventningerne påvirker opgørelsen af solvensbehovet. Konkret vil det i modellen betyde, at ledelsen skal skønne over den fremtidige vækstprocent,

vækstens gennemsnitlige solvensvægt og indtjeningsmarginal efter skat. Vækstforventningernes beregnede solvensbelastning vil i modellen slå direkte igennem på solvensbehovet i form af et tillæg. Dog ses der bort fra solvensbelastningen i de tilfælde, hvor der allerede er taget initiativ til en kapitaludvidelse, der vil kunne absorbere udlånsvæksten.

Solvenskrav til kreditrisici

Sparekassen Vendsyssel anvender standardmetoden for kreditrisiko til beregning af de risikovægtede poster, som kan fordeles således:

1.000 kr.	Risikovægtede poster	Kapitalkravet (8% af eksponering)
Vægtede poster med kreditrisiko i alt	7.180.437	574.435
Institutter	70.034	5.603
Erhvervsvirksomheder mv.	2.614.582	209.167
Detailkunder	3.943.619	315.489
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	192.226	15.378
Eksponeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	141.359	11.309
Kortfristede institut- og erhvervseksponeringer mv.	54	4
Eksponeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	218.563	17.485

Solvenskrav til markedsrisici

Risikovægtede poster med markedsrisiko

1.000 kr.	Risikovægtede poster	Kapitalkravet (8% af eksponeringen)
Vægtede poster med markedsrisiko i alt	399.560	31.965
Gældsinstrumenter	203.437	16.275
Aktier	39.324	3.146
Valutakursrisiko	156.799	12.544

Solvenskrav til operationel risiko

Sparekassen Vendsyssel anvender basisindikatormetoden til at opgøre solvenskravet til den operationelle risiko.

1.000 kr.	Risikovægtede poster	Kapitalkravet (8% af eksponeringen)
Vægtede poster med operationel risiko i alt	524.037	41.923

Modpartsrisiko

Sparekassen Vendsyssel anvender markedsværdimetoden for modpartsrisiko til at opgøre eksponeringernes størrelse for afledte finansielle instrumenter, der er omfattet af definitionen i kapitaldækningsbekendtgørelsens bilag 17, samt for kreditderivater inden for handelsbeholdningen.

Fastsættelsen af eksponeringens værdi ved markedsværdimetoden for modpartsrisiko følger af nedenstående metode:

Kontrakter opgøres til markedsværdi for at opnå den aktuelle genanskaffelsesomkostning for alle kontrakter med en positiv værdi

For at nå frem til et tal for den potentielle fremtidige krediteksponering multipliceres kontrakternes nominelle hovedstole eller de underliggende værdier med procentsatser fastsat af Finanstilsynet. Swaps baseret på to variable renter i samme valuta er undtaget herfor, idet kun den aktuelle genanskaffelsesomkostning skal beregnes.

Summen af de aktuelle genanskaffelsesomkostninger og de potentielle fremtidige krediteksponeringer udgør eksponeringsværdien.

I forbindelse med instituttets fastsættelse af den tilstrækkelige basiskapital holdes kapital svarende til 8% af den positive markedsværdi af derivaterne.

I pengeinstituttets bevillingsproces og i den almindelige engagementsovervågning tages der højde for den beregnede eksponeringsværdi, således at det sikres, at denne ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten.

Samlet opgørelse pr. 31/12-2008:

	Positiv bruttodagsværdi af finansielle kontrakter efter netting
Modpart med risikovægt 20%	10.057
Modpart med risikovægt 100%	32.337

Kreditrisiko

Ved definition af misligholdte fordringer og værdiforringede fordringer følges bekendtgørelsen om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. § 51-54, hvortil henvises.

Den samlede værdi af eksponeringer efter nedskrivninger og før hensyntagen til virkninger af kreditrisikoreduktionen andrager ultimo 2008 i alt 12.036,7 mio. kr.

Vægtede poster med kreditrisiko i gennemsnit

1.000 kr.	Risikovægtede poster 2008				
	1. kvartal.	2. kvartal.	3. kvartal.	4. kvartal.	Gennemsnit
Vægtede poster med kreditrisiko i alt	6.513.656	7.063.107	7.079.959	7.180.437	6.959.290
Institutter	52.043	102.500	108.658	70.034	83.309
Erhvervsvirksomheder mv.	1.926.085	2.255.090	2.361.260	2.614.582	2.289.254
Detailkunder	2.687.510	3.794.118	3.927.550	3.943.619	3.588.199
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	397.617	149.014	157.060	192.226	223.979
Eksponeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	863.313	607.919	368.379	141.359	495.243
Kortfristede institut- og erhvervseksponeringer mv.	462	0	0	54	129
Eksponeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	586.626	154.466	157.052	218.563	279.177

Ovenstående eksponeringer opdelt geografisk og fordelt på væsentlige eksponeringskategorier er ikke belyst, da 95 % eller mere af de samlede eksponeringer er i Danmark.

Vægtede poster med kreditrisiko fordelt på brancher og eksponeringskategori

1.000 kr.	Central-regeringer eller centralbanker	Regionale eller lokale myndigheder	Institutter	Erhvervs-virksomheder mv.	Detailkunder	Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	Eksponering er hvorpå der er restancer eller overtræk	Kortfristede institut- og erhvervs-eksponering er mv.	Eksponering er i andre poster, herunder aktiver uden modparter	I alt
Offentlige myndigheder	0	399.712	0	0	0	0		0	0	399.712
Landbrug, skovbrug og fiskeri	0	0	0	448.583	705.264	85.051	5.974	357	0	1.245.229
Fremstillings-virk., råstofudv., el-, gas-, vand- og varmeværker	0	0	0	137.204	163.193	14.914		0	0	315.311
Bygge- og anlægsvirksomhed	0	0	0	296.476	193.060	31.786	10.125	0	0	531.447
Handel, restaurations- og hotelvirksomhed	0	0	0	97.060	369.934	42.456	8.241	0	0	517.691
Transport, post og telefon	0	0	0	35.471	95.303	9.479	14.346	0	0	154.599
Kredit- og finansieringsvirksomhed samt forsikringsvirksomhed	20.526	0	1.074.235	325.711	29.968	111	675	0	0	1.451.226
Ejendomsadm., og -handel, forretningsservice	0	0	0	158.263	231.542	33.531	6.216	0	0	429.552
Øvrige erhverv	0	0	0	1.301.820	236.988	35.906	19.061	271	258.233	1.852.279
I alt erhverv	20.526	0	1.074.235	2.800.588	2.025.252	253.234	64.638	628	258.233	6.497.334
Private	0	0	0	146.125	4.594.623	296.906	36.070	0	65.890	5.139.614
I alt	20.526	399.712	1.074.235	2.946.713	6.619.875	550.140	100.708	628	324.123	12.036.660

Vægtede poster med kreditrisiko fordelt på løbetider og eksponeringskategori

1.000 kr.	Anfordring	0 – 3 mdr.	3 mdr. – 1 år	1 – 5 år	Over 5 år	I alt
Centralregeringer eller centralbanker	9.235	0	11.291	0	0	20.526
Regionale eller lokale myndigheder	0	30	277.426	118.606	3.650	399.712
Institutter	0	283.836	0	181.658	608.741	1.074.235
Erhvervsvirksomheder mv.	66.430	179.252	225.975	1.412.971	1.062.085	2.946.713
Detailkunder	14.404	603.855	642.869	2.116.874	3.241.873	6.619.875
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	564	6.464	1.439	216.927	324.746	550.140
Eksponeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	75	1.408	5.971	61.737	31.517	100.708
Kortfristede institut- og erhvervs eksponeringer mv.	0	357	271	0	0	628
Eksponeringer i andre poster, herunder aktiver uden modparter	50.111	53	0	66.337	207.622	324.123
I alt	140.819	1.075.255	1.165.242	4.175.110	5.480.234	12.036.660

Værdiforringede fordringer og nedskrivninger fordelt på brancher:

1.000 kr.	Misligholdte fordringer ifølge kapitaldækningsbekendtgørelsen bilag 3 punkt 21. (overtræk / restancer > 1.000 dkk)	Værdiforringede fordringer	Nedskrivninger / hensættelser ultimo året	Udgiftsførte beløb vedr. værdireguleringer og nedskrivninger i løbet af perioden *
Offentlige myndigheder	0	0	0	0
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	3.603	38.613	12.489	-4.088
Fremstillingsvirk., råstofudv., el-, gas-, vand- og varmegærker	0	19.127	9.390	-260
Bygge- og anlægsvirksomhed	7.442	4.084	2.477	105
Handel, restaurations- og hotelvirksomhed	10.041	19.689	12.099	3.350
Transport, post og telefon	4.197	7.383	5.450	1.343
Kredit- og finansieringsvirk. samt forsikrings-virk.	0	2.290	2.289	2.276
Ejendomsadm., og -handel, forretningsservice	1.700	50.317	8.399	8.294
Øvrige erhverv	2.319	52.647	21.928	9.276
I alt erhverv	29.302	194.150	74.521	20.296
Private	41.404	64.607	53.201	24.188
I alt	70.706	258.757	127.722	44.484

*Udgiftsførte beløb beregnes som: Nedskrivninger / hensættelser ultimo indeværende år fratrukket nedskrivninger / hensættelser ultimo året før tillagt endeligt tabt (afskrevet) i året.

Opgørelse af den samlede værdi af henholdsvis misligholdte fordringer og værdiforringerede fordringer fordelt på betydnende områder undlades, idet ca. 98% af eksponeringerne er i Danmark.

Bevægelser på misligholdte og værdiforringerede fordringer

Beløb i 1.000 kr.	Individuelle nedskrivninger/ hensættelser		Gruppevise nedskrivninger/ hensættelser	
	Udlån	Garantidebitorer	Udlån	Garantidebitorer
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	91.846	4.784	1.951	0
Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	41.727	20.371	2.792	0
Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er objektiv indikation på værdiforringelse eller værdiforringelsen er reduceret	-17.810	-2.870	-1.015	0
Endelig tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	-10.326	0	0	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer	105.437	22.285	3.728	0
Summen af udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget individuelle nedskrivninger/hensættelser (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)	169.822	88.935		

Sparekassen Vendsyssel har ingen nedskrivninger / hensættelser på tilgodehavender eller garantier vedr. andre kreditinstitutter og andre poster med kreditrisiko.

Markedsrisiko

Opgørelse af solvensrisici på poster med positionsrisiko

Opgørelse af solvensrisici på markedsrisikoområdet	1.000 kr. (vægtet beløb)	Kapitalkravet (8 pct. af vægtet beløb)
Poster med positionsrisiko: Gældsinstrumenter	399.560	31.965
Aktier mv. (inkl. kollektive investeringsordninger)	39.324	3.146
Råvarer	0	0
Poster med: Valutaposition	156.799	12.544

Operationel risiko

I henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsen skal pengeinstitutterne kapitalmæssigt afdække operationelle risici. Kapitalkravet til de operationelle risici skal dække: "Risiko for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedure, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici".

Sparekassen Vendsyssel anvender basisindikatormetoden, jf. kapitaldækningsbekendtgørelsens bilag 18, til opgørelse af kapitalkravet til de operationelle risici. Det betyder, at kapitalkravet til de operationelle risici opgøres til: 15 pct. af de gennemsnitlige "basisindtægter" de seneste 3 år. Basisindtægterne er summen af nettorentindtægter og ikke-renterelaterede nettoindtægter.

Pengeinstituttet gennemfører imidlertid løbende en vurdering af kapitalkravet til de operationelle risici. Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end nævnt ovenfor vil der blive taget højde herfor under pengeinstituttets opgørelse af solvensbehovet.

Eksposering i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen

Sparekassen Vendsyssel har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning indenfor realkredit, betalingsformidling, IT, investeringsforeninger m.v. Sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive et lokalt pengeinstitut.

Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen.

I flere af sektoraktieselskaberne omfordes aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandel hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Sparekassen regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt, afhængig af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

I andre sektorselskaber omfordes aktierne ikke, men værdiansættes derimod typisk med udgangspunkt i den senest kendte handel, alternativt beregnes værdien med udgangspunkt i en anerkendt værdiansættelsesmetode. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Sparekassen Vendsyssel har udover aktier i sektorselskaber aktier i selskaber i lokalområdet. Disse aktier er anskaffet ud fra et ønske om at støtte initiativer i lokalområdet og sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen, reguleringer i den bogførte værdi af aktierne tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Beholdning af aktier mv.

Af den samlede aktiebeholdning på t.kr. 278.253 udgør aktier i handelsbeholdningen i alt t.kr. 61.995.

Handelsbeholdningen består af aktier noteret på børsen i Danmark såvel som i udlandet.

De unoterede aktier i alt tkr. 216.258 kan specificeres således:

Beløb i 1.000 kr.	Kursværdi 31.12.2008	Ikke realiserede gevinster og tab i 2008	Realiserede gevinster og tab som følge af salg eller likvidation i 2008
EDB centraler mv.	19.123	2.008	0
Investeringsforeninger	50.018	-867	1
Realkreditselskaber	139.415	8.464	14.881
Pensionsselskaber	4.620	-1.597	0
Øvrige	3.082	47	0
I alt	216.258	8.055	14.882

Eksponering for renterisiko i positioner uden for handelsbeholdningen

Sparekassens eksponering for renterisiko i positioner uden for handelsbeholdningen består hovedsageligt af fast forrentede udlån, indlån og obligationer til amortiseret kostpris. Ultimo 2008 havde Sparekassen Vendsyssel et lån i Danmarks Nationalbank på 270 mio. kr. Til sikkerhed for dette lån var der deponeret værdipapirer i form af anlægsaktier, obligationer bogført til amortiseret kostpris (Hold-til-udløb) og obligationer til dagsværdi. Obligationerne som i Sparekassens regnskab er bogført til dagsværdi betragtes i denne sammenhæng at være udenfor handelsbeholdning qua sikkerhedsstillelsen. Udviklingen i renterisikoen for hver af delelementerne, indlån, udlån og obligationer rapporteres til bestyrelse og direktion månedligt.

Renterisikoen opgøres som det tab / den gevinst sparekassen vil få ved en rentestigning på 1 procentpoint. Nedenstående skema viser de samlede positioner udenfor handelsbeholdningen hvorpå der er renterisiko. Den totale renterisiko i Sparekassen Vendsyssel ultimo 2008 udgjorde 52,4 mio. kr. svarende til 4,0 % af kernekapitalen efter fradrag. Af den samlede renterisiko på obligationer på 45 mio. kr. kan 33,6 mio. kr. henføres til beholdningen af obligationer til amortiseret kostpris og påvirker derfor ikke kursreguleringerne i sparekassens driftsregnskab.

Oversigt over renterisiko udenfor handelsbeholdningen

Beløb i 1.000 kr.	Markedsværdi	Renterisiko
Obligationer til Amortiseret kostpris (hold-til-udløb)	503.608	33.571
Obligationer deponeret til sikkerhed for lån i Danmarks Nationalbank	51.760	492
Fastforrentet udlån	167.403	11.227
Fastforrentet indlån	1.155.748	-4.414
Renterisiko udenfor handelsbeholdningen i alt	1.878.519	40.876

Den samlede værdi af ovennævnte poster vil blive reduceret med ca. 41 mio. kr. ved en rentestigning på 1 procentpoint. Beholdningen af obligationer til amortiseret kostpris (hold-til-udløb) skal som sagt ikke kursreguleres over resultatopgørelsen og sparekassens resultat vil derfor kun blive påvirket negativt med ca. 7,3 mio. kr.

Værdireduktionen af hold-til-udløb beholdningen vil kun påvirke driften såfremt beholdningen sælges, hvilket anses som meget usandsynligt idet under halvdelen af den samlede obligationsbeholdning har denne klassificering og den samlede likviditetsoverdækning i forhold til lovkravet var 112,9 % ultimo 2008.

Kreditreducerende metoder

Sparekassen Vendsyssel anvender hverken balanceført netting eller netting under strengen.

Sparekassen Vendsyssel har via sine politikker og forretningsgange omkring sikkerhedsstillelse prioriteret at modtage finansielle sikkerheder indenfor følgende hovedområder:

- Indlånsmidler i såvel DKK som valuta
- Obligationer og gældsinstrumenter
- Investeringsforeningsbeviser
- Børsnoterede aktier

Idet Sparekassen Vendsyssel ikke har markedsført sig kraftigt med henblik på etablering af investeringskreditter med pant i de købte værdipapirer er mængden af finansielle sikkerheder i sparekassen forholdsvis begrænset. Den traditionelle sikkerhedsstillelse i form af en eksisterende beholdning af værdipapirer praktiseres når det er muligt.

Sparekassens politik for værdiansættelse af finansielle sikkerheder medfører, at værdiansættelsen er en konservativ markedsværdibetragtning. Der er faste procedurer for forvaltning og værdiansættelse af de finansielle sikkerheder, der medfører, at sparekassen har en forsvarlig kreditbeskyttelse af sine udlån. De beskrevne procedurer er en integreret del af den almindelige risikoovervågning, der foretages i kreditafdelingen.

Sparekassen Vendsyssel anvender den udbyggede metode som kreditreducerende teknik. Det medfører, at sparekassen kan reducere kapitalbelastningen af et engagement, når der tages pant i visse finansielle sikkerheder, der er udstedt af virksomheder eller lande med en særlig god kreditrating.

Sparekassen anvender garantier som kreditrisikoreducerende middel såfremt garantien er udstedt af følgende typer af modparter:

- Centralregeringer og centralbanker
- Regionale og lokale myndigheder
- Pengeinstitutter og realkreditinstitutter

Kreditreduktion med finansielle sikkerheder og garantier m.v.

Nedenstående tabel viser de samlede eksponeringer dækket af finansielle sikkerheder samt garantier og kreditderivater ultimo 2008:

1.000 kr.	Eksponeringer dækket af finansielle sikkerheder	Eksponeringer dækket af garantier og kreditderivater
Erhvervsvirksomheder mv.	58.612	3.982
Detailkunder	63.927	3.144
Eksponeringer hvorpå der er restancer eller overtræk	3.155	0
I alt	125.694	7.126